

Vesilintujen pistelaskenta

Kesto: 2–3 h x 2

Kenelle: yläkoulu ja lukio

Missä: vesistön äärellä

Milloin: toukokuussa (Pohjois-Suomessa tehtävää ei välttämättä pystytä suorittamaan, johtuen maantieteellisestä sijainnista, kevään etenemisnopeudesta ja lukukauden pituudesta)

Tarvikkeet: kiikari / kaukoputki, vesilintulaskentakaavake, muistiinpanovälineet, määräysopas

Eräpassin osio: Riistanhoito

Oppimistavoitteet: lintujen ekologia, tutkimustyön periaatteisiin tutustuminen, osallistuvana kansalaisena toimiminen ja vapaaehtoistyön merkityksen ymmärtäminen (tilastomatemaattiset tiedot ja taidot)

TAUSTATIETOA

Suomessa on pitkä perinne vapaaehtoisten luontoharrastajien tekemille eläinkantojen laskennoille. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen mukaan vesilintujen pistelaskentojen tavoitteena on seurata pesimäkantojen muutoksia sekä tuottaa tietoa kestäväällä pohjalla olevaa riistanhoitoa varten. Samalla saadaan tietoa lintulajistosta ja ympäristön tilasta ylipäätän.

Tärkeimpiä laskettavia lajeja ovat sinisorsa, tavi, haapana, telkkä ja nokikana, eli jo nämä viisi lintulajia tunnistamalla voi osallistua laskentoihin. Myös muiden vesilintulajien laskenta on kuitenkin suotavaa, jotta aineistosta saadaan kattava. Vesilintulaskentoja koordinoi Helsingin yliopistoon kuuluva Luonnontieteellinen keskusmuseo LUOMUS sekä LUKE (ent. RKTL), joka keskittyy metsästäjille tarkoitettuihin laskentoihin. Ennen varsinaiseen laskentaan ryhtymistä tulee opetella tunnistamaan tärkeimmät laskentalajit sekä laskennassa noudatettavat säännöt.

OHJEET

Ihanteellista olisi, jos koulun lähistöllä sijaitsevan (tai muutoin helposti saavutettavan) järven, meren tai joen rannalle vakiintuisi vesilintujen pistelaskentapaikkoja, joissa suoritettaisiin laskentoja oppilaiden kanssa säännöllisesti joka kevät. Koulu voi myös perustaa oman vesilintulaskentapisteen lintutorniin. Ilmoita perustamasi laskentapiste LUOMUKSEN Linnustonseurantaan (linkki alla). Varmista, että kohteella ei ole jo aktiivista seurantaa. Pistelaskentoja voi toki suorittaa ”omaksi iloksi”, mutta suotavampaa olisi, että laskennat tehtäisiin ohjeiden mukaan ja tulokset lähetettäisiin osaksi LUOMUKSEN tietokantaa. Tiedot voi kerätä Excel-tiedostoon, joka löytyy LUOMUKSEN nettisivuilta. Lomake ja ohjeet ovat Luonnontieteellisen keskusmuseon laatimat (www.luomus.fi/fi/vesilintujen-laskentaohjeet vain suomeksi).

Saaduista tuloksista voidaan oppilaiden kanssa laatia myös monenlaisia taulukoita, kaaviota ja diagrammeja. Aineiston karttuessa voidaan seurata linnuston kehitystä tai laskea erilaisia tilastollisia tunnuslukuja ja selvittää tulosten luotettavuutta vertailemalla eri henkilöiden samasta paikasta saamia lukuja.

Lisätietoja löytyy täältä:

www.luomus.fi/vesilintulaskenta (saatavilla vain suomeksi)

Apua lajintunnistukseen: <http://www.luontoportti.com/suomi/fi/linnut>

Karttoja: <http://kansalaisen.karttapaikka.fi/kartanhaku/osoitehaku.html?lang>

